

نصاب انسداد چاه‌های غیرمجاز کشور شکسته شد

مدیرکل دفتر توسعه نظام‌های فنی شرکت مدیریت منابع آب ایران با هشدار نسبت به برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی اعلام کرد طی سه سال گذشته با انسداد سالانه حدود ۲۰ هزار چاه غیرمجاز، رکورد پلمپ این چاه‌ها در کشور شکسته شده است؛ درحالی‌که برخی چاه‌های غیرمجاز تا ۱۰ برابر بیش از حد مجاز آب برداشت می‌کنند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو، تقی عبادی، ادامه داد: براساس قانون توزیع عادلانه آب، مجازات‌های مشخصی برای دارندگان چاه‌های غیرمجاز از جمله ۱۰ تا ۵۰ ضربه شلاق یا سه تا ۱۵ ماه حبس در نظر گرفته شده است، اما تاکنون کسی به دلیل حفر یا بهره‌برداری از چاه غیرمجاز مجازات نشده است.

به گفته عبادی، در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ نیز ستاد خیای دریاچه ارومیه در گزارشی به مراجع بالاتر اعلام کرد که بهره‌برداری از چاه‌ها در اطراف این دریاچه برای چند سال متوقف شود، اما این موضوع اجرایی نشد. نتیجه آن شد که اکنون ۷۵ هزار چاه غیرمجاز در اطراف دریاچه ارومیه وجود دارد که بخش عمده منابع جاری به سمت دریاچه را می‌بلند. وی با بیان اینکه در قانون توزیع عادلانه آب مصوب سال ۱۳۶۱ تأکید شده با حفر و بهره‌برداری از چاه‌های غیرمجاز برخورد شود، افزود: در سال ۱۳۸۵ که نخستین آماربرداری سراسری انجام شد، بیش از ۱۰۳ هزار حلقه چاه غیرمجاز در کشور شناسایی شد، اما پس از ارجاع به مجلس، با تصویب قانون «تعیین تکلیف چاه‌های فاقد پروانه»، به این چاه‌ها مجوز داده شد.

مدیرکل دفتر توسعه نظام‌های فنی شرکت مدیریت منابع آب ایران ادامه داد: همین قانون موجب افزایش ۲۰۰ هزار چاه غیرمجاز دیگر در سال‌های بعد شد. در آماربرداری سال ۱۳۹۰ این عدد به ۳۲۰ هزار رسید و در آماربرداری‌های بعدی به ۵۵۰ هزار حلقه چاه افزایش یافت. این روند به دلیل منفعت اقتصادی، حفر چاه‌های غیرمجاز را در میان برخی افراد تشدید کرد.

به گفته وی، درحالی‌که دارندگان ۱۰۳ هزار چاه غیرمجاز اولیه عمدتاً کشاورزان بودند، حفران بعدی بیشتر خوش‌نشینان، باغداران و ویلاداران را شامل می‌شوند که پیامدهای آن امروز به شکل فرونشست زمین و کاهش منابع آب سطحی نمایان شده و به منابع زیستی، اجتماعی و اقتصادی کشور آسیب زده است. عبادی تأکید کرد: اگر همان ابتدا آن ۱۰۳ هزار چاه غیرمجاز مسدود و با بهره‌برداران برخورد می‌شد، این افزایش چشمگیر رخ نمی‌داد. قانون تعیین تکلیف چاه‌های فاقد پروانه عملاً منجر به رقابت در ارتکاب تخلف شد. وی با اشاره به ضعف مدیریت آب و برق گفت: بسیاری از چاه‌ها فاقد کنتور هستند و انرژی ارزان باعث شده برداشت آب بدون توجه به ارزش انرژی و با آسیب جدی به محیط‌زیست و منابع آبی انجام شود.

مدیرکل دفتر توسعه نظام‌های فنی شرکت مدیریت منابع آب ایران افزود: کشت محصولات کشاورزی در مناطق نامناسب یا دور از صنایع فراوری موجب هدررفت انرژی، تخریب منابع آب زیرزمینی و آسیب به اکوسیستم کشور شده است؛ درحالی‌که واردات برخی از این محصولات گاه ارزان‌تر از تولید داخلی آن‌هاست. وی با بیان اینکه ۱۰۸ درصد از آب تجدیدپذیر زیرزمینی کشور مصرف می‌شود، تصریح کرد: استاندارد بین‌المللی بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی کمتر از ۴۰ درصد است، به این معنا که ما ۶۸ درصد بیش از حد استاندارد از این منابع استفاده می‌کنیم.

عبادی با اشاره به استفاده از فناوری برای کنترل برداشت آب گفت: با بهره‌گیری از سامانه‌های کنترلی، توان و ساعت کارکرد، ظرفیت تجهیزات و میزان و زمان مصرف آب چاه‌های کشاورزی برقی و دیزلی پایش می‌شود. وی گفت: در دو سال گذشته از ۴۸۰ هزار چاه کشاورزی موجود، بیش از ۵۰ هزار چاه حدود ۳۵ درصد اضافه‌برداشت داشته‌اند و ۱۰ درصد از این تعداد بیش از ۱۰ برابر حد مجاز مندرج در پروانه خود برداشت کرده‌اند. مدیرکل دفتر توسعه نظام‌های فنی شرکت مدیریت منابع آب ایران درباره معیار تعیین حد مجاز برداشت آب و برق در پروانه‌ها گفت: این میزان براساس شاخص‌هایی مانند توان مصرفی، ساعت کارکرد، قطر خروجی، عمق، جبی چاه، نوع پمپ و موقعیت جغرافیایی استان‌ها تعیین می‌شود.

افزایش اقالم تحت پوشش کالابرگ

مدیرعامل شرکت مجری طرح کالابرگ الکترونیکی گفت: همزمان با اجرای مرحله پنجم طرح کالابرگ الکترونیکی، سید اقلام پروتئینی خانوارهای مشمول، توسعه یافته و علاوه بر مرغ و گوشت قرمز، اقلامی مانند ماهی و بوقلمون نیز به فهرست کالاهای قابل خرید افزوده شده است.

به گزارش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، عبدالرضا محمدی با اشاره به این تغییر گفت: در مرحله پنجم و در مرحله نخست اجرای طرح، برای تقویت امنیت غذایی و پاسخ به دائقه‌های مختلف، در کنار مرغ و گوشت قرمز، ماهی و بوقلمون نیز در سید پروتئینی خانوارهای مشمول قرار گرفته است.

وی درباره اطلاع‌رسانی به مشمولان افزود: افراد مشمول طرح می‌توانند از طریق پیامک، کدهای دسترسی، اپلیکیشن شبکه ملی اعتبار (شما) و همچنین تماس با مرکز پاسخ‌گویی به شماره ۶۳۶۹ از مشمول بودن و میزان اعتبار شارژشده خود مطلع شوند. این مرکز تماس به‌صورت همه‌روژه فعال است.

مدیرعامل شرکت مجری طرح کالابرگ الکترونیکی ادامه داد: در مرحله پنجم طرح کالابرگ الکترونیکی از ۱۵ آذرماه آغاز شده و هم‌کنون سه دهک اول درآمدی مشمول دریافت اعتبار هستند که مبلغ آن به ازای هر نفر به ۶۲۰ هزار تومان افزایش یافته و به کارت مشمولان شارژ شده است.

وی تأکید کرد: اعتبار تخصیص‌یافته برای این دهک‌ها تا پایان سال جاری قابل استفاده است و مشمولان می‌توانند بدون نگرانی از محدودیت زمانی، خرید خود را انجام دهند. مدیرعامل شرکت مجری طرح کالابرگ الکترونیکی با اشاره به گستره فروشگاه‌های پذیرنده افزود: الان ۲۶۸ هزار فروشگاه در سراسر کشور به‌عنوان پذیرنده در طرح کالابرگ الکترونیکی فعالیت دارند و مشمولان می‌توانند مانند مراحل قبل از همین فروشگاه‌ها خرید کنند.

محمدی درباره اقلام مشمول طرح توضیح داد: کالابرگ الکترونیکی شامل همان ۱۱ قلم کالای اساسی تعریف‌شده در دوره‌های قبل است که در قالب سه گروه لبنیات، حبوبات و پروتئین عرشی می‌شود و براساس نیازهای تغذیه‌ای خانوار طراحی شده است.

برگزاری نشست رئیس کل بانک مرکزی با وزرای بهداشت و صمت برای بررسی نیازهای ارزی دو وزارتخانه

اولویت‌بندی جدید کالاهای در راه است

به دستور رئیس کل بانک مرکزی، کمیته تخصصی رصد تأمین ارز کالاهای اساسی و دارو با حضور نمایندگان وزارتخانه‌ها پیگیری می‌شود. به گزارش ایبنا، نشست رئیس کل بانک مرکزی با وزیران صمت و بهداشت و درمان به منظور بررسی دقیق نیازهای ارزی دو وزارتخانه و اولویت‌های اعلامی آنها در ثبت سفارشات ارزی‌شان برگزار شد. در این دو نشست، ضمن تأکید بر ترکیب کالاها در تالار یک و دو ارزی مرکز مبادله، مذاکرات و بررسی‌های دقیق و کارشناسی برای تأمین ارز کالاهای اساسی و دارو و صنایع انجام شد.

در این دو جلسه مقرر شد نسبت به بررسی دقیق‌تر ثبت سفارش‌ها و بازسازی و اصلاح روند ثبت سفارش‌ها ازسوی وزارتخانه‌های مربوطه اقدام شود. بانک مرکزی نیز براساس تعدیلات و اصلاحات انجام شده نسبت به تخصیص ارز در اولویت‌های اعلامی وزارتخانه‌ها مذکور اقدامات لازم را انجام دهد.

محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی

دارو همچنان برای مردم تأمین است، اما نفس زنجیره تأمین به شماره افتاده است؛ ارزی که تخصیص یافته اما منتقل نمی‌شود، بدهی‌هایی که ماه‌هاست تسویه نشده و ذخایری

که روز به روز آب می‌روند. هشدارهای صریح مسئولان نیز حاکی از آن است که اگر کره نقدینگی و انتقال ارز باز نشود، کمبود دارویی در سه ماه پایانی سال اتفاقی قابل پیش‌بینی است. محدودیت‌های انتقال ارز دارو و تجهیزات پزشکی، انباشت بدهی‌های دولت به زنجیره تأمین و کاهش نگران‌کننده ذخایر دارویی؛ محور هشدارهایی است که این روزها از زبان

مشاور وزیر راه و شهرسازی گفت: بیش از ۱۰۰ کیلومتر از مسیر راه آهن رشت – آستارا تملک شد و تا پایان سال تملک به اتمام می‌رسد تا بتوانیم از سال آینده عملیات اجرایی احداث راه آهن را آغاز کنیم.

امین ترفع در نهمین نمایشگاه حمل و نقل و لجستیک با بیان اینکه در بخش حمل و نقل چالش‌های متعددی وجود داشت و دارد، گفت: خصوصاً اینکه شرایط محدودکننده‌ای برای حمل و نقل از مسیر ایران وجود دارد و شاید روز به روز این اقدامات درحال تشدید شدن است و از طرفی در داخل هم چالش‌های و تعارضاتی وجود دارد که باعث می‌شود ترانزیت از مسیر ایران دچار چالش شود. وی افزود: شاید این محدودیت‌ها مستقیماً حمل و نقل نباشد ولی قطعاً تأثیراتی بر حمل و نقل خواهد داشت.

ترفع در ادامه آخرین وضعیت پروژه‌های ریلی و جاده‌ای کشور را تشریح کرد و گفت:راه آهن چابهار – زاهدان یکی از پروژه‌های اولویت‌دار بود که هم شبکه داخلی را تکمیل می‌کند و هم اتصال بندر چابهار به شبکه‌های حمل و نقلی پیرامونی را فراهم می‌سازد. بناس‌ت این پروژه ماه‌های آینده افتتاح شود. همچنین تملک اراضی راه آهن رشت – آستارا که از سال‌های پیش مطرح بود امسال با اقدامات انجام شده پیشرفت خوبی داشته و بیش از ۱۰۰ کیلومتر از مسیر تملک شد و تا پایان سال تملک به اتمام می‌رسد تا بتوانیم از سال آینده عملیات اجرایی احداث راه آهن را آغاز کنیم.

وی افزود: در چند سال اخیر در خصوص مسیر ریلی چالش‌هایی با افغانستان داشتیم و مسیر راه آهن خواف به روزنک توقیف‌ت داشت که برطرف

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی گفت: با اجرای مصوبه بنزینی دولت، سهمیه ذخیره بنزین تمامی خودروهای دولتی، مناطق آزاد و وارداتی حذف شده است. کرامت ویس کرمی گفت: طبق بند ۳ مصوبه هیئت وزیران، از ۲۲ آذرماه، تمامی خودروهای دولتی، مناطق آزاد، وارداتی و خودروهای صفر کیلومتر تولید داخل، مشمول سهمیه‌های ۱۵۰۰ و ۳۰۰۰ تومانی نخواهند بود و فقط با نرخ آزاد ۵۰۰۰ تومانی سوخت‌گیری می‌کنند. وی تأکید کرد: همچنین سهمیه ذخیره بنزین

در این دو نشست با تأکید بر اهمیت تولید و ضرورت توجه به تأمین مواد اولیه و ماشین آلات تولید، آمادگی بانک مرکزی برای تأمین نیازها و در جهت افزایش تولید به ویژه تولیدات ارزآور را

صنعت دارو نیازمند تصمیم‌گیری فوری

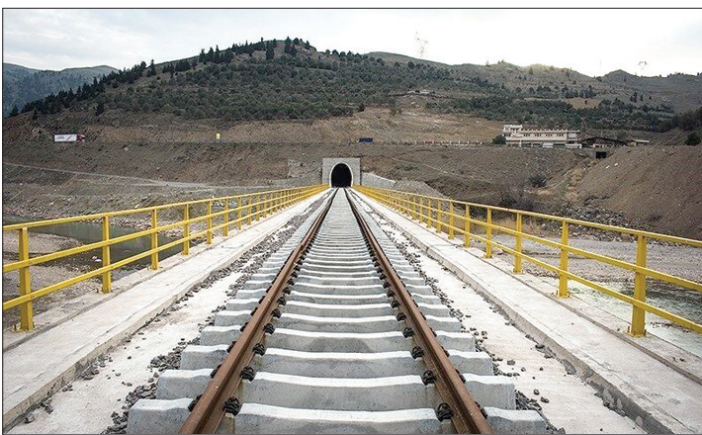
سازمان غذا و دارو خود را پاسخگو می‌داند، اما واقعیت این است که بدون اصلاح قیمت دارو و تجهیزات پزشکی در شرایط تورمی، امکان تداوم فعالیت پایدار تولیدکنندگان وجود ندارد. به گفته او، اگر اصلاح قیمت‌ها در سال گذشته انجام نمی‌شد، بخش قابل توجهی از صنایع دارویی کشور امروز از چرخه تولید خارج شده بودند. از نگاه سیاستگذاران دارویی، در اقتصادی که با تورم مزمن و نوسانات ارزی مواجه است، تثبیت قیمت دارو به معنای انتقال فشار مستقیم به تولیدکننده و در نهایت تهدید امنیت دارویی کشور است. بنابراین اصلاح قیمت نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی برای حفظ تولید داخل و جلوگیری از تعطیلی خطوط تولید است؛ ضرورتی که البته بدون جبران به‌موقع ازسوی بیمه‌ها، می‌تواند فشار مضاعفی بر زنجیره تأمین و تولید و البته مردم وارد کند. براساس آمار ارائه‌شده، تنها مطالبات شرکت‌های پخش از دانشگاه‌های علوم پزشکی به بیش از ۳۱ همت رسیده و مجموع مطالبات از دولت، شامل تأمین اجتماعی، بیمه‌ها و سایر نهاده‌ها، به ۴۷ همت بالغ می‌شود.

ازسوی دیگر، داروخانه‌ها که خط مقدم دسترسی مردم به دارو هستند، زیر بارمطالبات‌شان از بیمه‌ها و داروپار کمر خم کرده‌اند. در همین راستا شهرام کلاتری، رئیس انجمن داروسازان ایران پیش از این اعلام کرد مجموع بدهی بیمه‌ها به داروخانه‌های خصوصی به حدود ۴۰ همت رسیده است. به گفته او،

مشاور وزیر راه و شهرسازی:

عملیات اجرایی راه‌آهن رشت – آستارا از سال آینده آغاز می‌شود

راه کارهایی در نظر گرفته شده است و ظرف یک ماه آینده به تفاهماتی خواهیم رسید.

وی در پاسخ به اینکه کریدور زنگرور چه تأثیری بر کشور خواهد داشت، گفت: ایران بعد از فروپاشی شوروی همیشه مسیر امن و ارزان برای انتقال کالاهای آذربایجان به بیرون بومش بوده و هنوز هم چنین چیزی هست. در زمان کرونا این مسیر بدون محدودیت کار می‌کرد. اینکه در منطقه مسیر جایگزین ایجاد شود موضوع عجیبی نیست. هم برای ما وجود دارد و هم کشورهای منطقه می‌توانند اقداماتی انجام دهند اما آنچه مزیت یک مسیر است امن و ارزان بودن آن است. حتی زمانی که زنگرور ساخته شود باز هم مسیر ایران بهترین مسیر باقی خواهد ماند. در عین حال پروژه‌های مشترکی با آذربایجان برای تقویت مسیرهای داخل ایران داریم. بناس‌ت تا پایان سال

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی:

ذخیره بنزین خودروهای دولتی و وارداتی حذف شد

دولتی، مناطق آزاد، وارداتی و خودروهای صفر کیلومتر تولید داخل، مشمول سهمیه‌های ۱۵۰۰ و ۳۰۰۰ تومانی نخواهند بود و فقط با نرخ آزاد ۵۰۰۰ تومانی سوخت‌گیری می‌کنند. وی تأکید کرد: همچنین سهمیه ذخیره بنزین

اقتصاد

برگزاری نشست رئیس کل بانک مرکزی با وزرای بهداشت و صمت برای بررسی نیازهای ارزی دو وزارتخانه

و توافقات لازم به منظور توسعه و برخورداری سریعتر شرکت‌ها از ارز در تالار دوم تا روزهای اتی صورت پذیرفت. براساس این گزارش، در این جلسه همچنین ترکیب کالاهایی که می‌توانند در تالار یک و تالار دو مرکز مبادله قرار بگیرند با توجه سطح اثربخشی آنها در تولید ناخالص داخلی و موضوعاتی مانند اشتغال و اثرگذاری بر تورم مورد بحث و بررسی قرار گرفت و نتیجه نهایی پس از آمادسازی سامانه‌ها برای اعمال تغییرات ابلاغ خواهد شد.

همچنین موضوع تسریع در پرداخت‌های ارزی برای کالاهایی که کد تخصیص دریافت کرده‌اند نیز مورد بررسی قرار گرفت و اقدامات لازم برای تسریع در تأمین منابع ارز برای کالاهای اساسی و دارو با همکاری وزارتخانه نفت و بانک‌های عامل فسال در بازار ارز تجاری و کارگزاری‌های فعال انجام می‌شود. به دستور رئیس کل بانک مرکزی، کمیته تخصصی رصد تأمین ارز کالاهای اساسی و دارو با حضور نمایندگان وزارتخانه‌ها تشکیل و روزانه این موضوع پیگیری می‌شود.

صنعت دارو نیازمند تصمیم‌گیری فوری

هر موج نوسان ارزی، ده‌ها همت زیان جدید به داروخانه‌ها تحمیل می‌کند و توان خرید و جایگزینی دارو را به شدت کاهش می‌دهد. به گفته او، از مجموع ۳۰۰۰ قلم داروی موجود در فهرست رسمی کشور، حدود ۸۰۰ قلم در وضعیت هشدار کمبود قرار دارند و منتظر تأمین ارز و نقدینگی هستند. همچنین ۲۱ قلم داروی ضروری بیمارستانی و ۵۶ قلم داروی ضروری غیربیمارستانی هم‌اکنون دچار کمبود شده‌اند. اکبر عبدللهی اصل، سرپرست اداره کل امور دارو و مواد تحت کنترل نیز با اشاره به بودجه ارزی دارو توضیح می‌دهد که اگرچه برای سال جاری ۵ میلیارد دلار ارز (۳٫۵ میلیارد دلار ترجیحی و ۱٫۵ میلیارد دلار مبادلاتی) مصوب شده، اما از این رقم تنها ۳ میلیارد دلار تخصیص یافته و نزدیک به یک میلیارد دلار آن هنوز منتقل نشده و در بانک مرکزی باقی مانده است. در مجموع به گفته مسئولان، این تأخیر در انتقال ارز، به‌ویژه برای تأمین مواد اولیه و تسویه بدهی‌ها، فشار مضاعفی بر صنعت دارو وارد کرده است.

از طرف دیگر دست‌اندرکاران حوزه دارو

تأکید دارند که پول دارو باید صرف همین حوزه شود نه اینکه در چاله‌های نظام سلامت گم شده یا صرف پرداخت مطالبات دیگر دستگاه‌ها شود.

آنها تأکید دارند نگاه به دارو به‌عنوان یک کالای استراتژیک باید هر چه زودتر در دستور کار مجلس و دولت قرار گیرد؛ در غیر این صورت، هشدارها درباره کمبودهای گسترده‌تر نه یک فرض دور، بلکه واقعیتی نزدیک خواهد بود.

جاری پروژه کاله – آغند را افتتاح کنیم، ترفع در ادامه گفت: اتصال ریلی با کشورها

همسایه که مرز خشکی با آنها داریم باید برقرار باشد. راه آهنی که ایران را به جغرافیای پیرامونی وصل می‌کند سرخس و اینچه برون است و باقی مسیرها با قدمت طولانی دارند یا وصل نیست. وی همچنین در پاسخ به سوآلی در خصوص راه آهن رشت – آستارا گفت: روسیه در قالب توافقنامه‌ای که در دولت قبل به امضا رسید برای ساخت راه آهن می‌خواهد وامی اختصاص دهد و وام هم-نرخ و دوره بازپرداخت مناسب دارد. وی با اشاره به اهمیت احداث راه آهن رشت – آستارا افزود: در شرق دریای خزر ریل داریم ولی تمرکز جمعیتی روسیه در غرب است و باید به همه همسایه‌ها، مسیر ریلی داشته باشیم اگر می‌خواهیم سرعت ترانزیت تأثیرگذار باشد.

نرخ ۳۰۰۰ تومان. مصرف مازاد نیز با کارت جایگاه و نرخ ۵۰۰۰ تومان عرضه می‌شود. ویس کرمی گفت: مدت ذخیره سهمیه ۱۵۰۰ تومانی ۶ ماه است و سهمیه ۲۰۰۰ تومانی به‌صورت ماهانه واریز می‌شود.

یک اقتصاددان:

بانک مرکزی قطعاً در بروز مشکلات فعلی سیاست‌های پولی و مالی مقصر است

قیمت دلار در هفته‌های اخیر رکوردهای تازه‌ای ثبت کرده و روند صعودی پرشتابی را پیموه است. کارشناسان و فعالان اقتصادی عوامل مختلفی را به‌عنوان ریشه‌های جهش دلار برشمرده‌اند. در این بین اما، برخی مدعی شده‌اند که جهش قیمت دلار نه ریشه سیاسی، نه جنگی و نه تحریمی دارد.

آن‌ها عواملی مانند کسری چند میلیارد دلاری تراستی‌های تحت نظارت بانک مرکزی، چاپ پول و فرآیند ادغام بانک آینده در بانک ملی را عوامل اصلی افزایش قیمت ارز می‌دانند.

در برابر این ادعاها، مرتضی افقه، اقتصاددان، این روایات مطرح شده را ساده‌سازی یک بحران عمیق ارزی می‌داند. به گفته او، حتی اگر فرض شود برخی از این موارد مطرح شده صحت داشته باشد، باز هم نمی‌توان آن‌ها را عامل اصلی جهش قیمت دلار دانست.

به گزارش تجارت نیوز، قیمت دلار در هفته‌های اخیر تحت تأثیر مجموعه‌ای از نااطمینانی‌های سیاسی و اقتصادی، مسیر صعودی پرشتابی را طی کرده و به سطوحی رسیده که نگرانی‌ها را درباره آینده اقتصاد تشدید می‌کند. همزمان با این تحولات، روایت‌های متفاوتی درباره دلایل جهش قیمت دلار مطرح می‌شود؛ از نقش تحریم و تنش‌های خارجی گرفته تا عوامل پولی و بانکی.

در این بین برخی معتقدند که بانک مرکزی با جمع‌آوری ربال از کف بازار فرآیند تأمین ارز برای تراستی‌ها و بدهی بانک آینده و مواردی از این دست را انجام می‌دهد و بر همین اساس ادعا می‌شود که چنین روندی، به طور طبیعی به معنای افزوده شدن دست کم ۱۰ تومان در هر هفته به نرخ دلار است. اما چنین اظهاراتی درباره دلار که هر از چند گاه، به یکباره در فضای مجازی می‌پیچد، تا چه میزان با اصول اقتصادی و عوامل واقعی رشد قیمت دلار در اقتصاد ایران منطبق است؟

مرتضی افقه، استاد دانشگاه و کارشناس اقتصادی با انتقاد از برخی اظهار نظرها درباره ریشه‌های نوسان ارزی در هفته‌های اخیر گفت: بانک مرکزی قطعاً در بروز مشکلات فعلی سیاست‌های پولی و مالی مقصر است؛ اما مسأله قیمت دلار فقط یکی از مشکلات اقتصاد کشور است. کدام شاخص اقتصادی امروز به تعادل نزدیک است که حالا انتظار داشته باشیم دلار یکی از آن‌ها باشد؟ این اقتصاددان در خصوص دلایل جهش قیمت دلار و تنگنایهای اقتصادی کشور گفت: ریشه اصلی مشکلات اقتصادی کشور به حدود سه دهه قبل برمی‌گردد؛ جایی که بی‌کفایتی و بی‌تدبیری در تصمیم‌گیری‌ها و انباشته شدن و نتیجه‌اش وضعیت اقتصادی امروز است. این مشکلات تا پیش از سال ۱۳۹۷ آن‌چنان بروز و نمود نداشت و دلیلش صرفاً درآمدهای نفتی بود. اگر درآمدهای نفتی وجود نداشتند، ما بحران‌های فعلی را خیلی زودتر تجربه می‌کردیم.

این استاد دانشگاه، دلیل اصلی رشد قیمت دلار را بی‌تدبیری‌ها و ضعف حکمرانی اقتصادی کشور دانست و گفت: اقتصاد ایران به‌شدت به روابط خارجی با دیگر کشورها وابسته است؛ اما از سال ۱۳۹۷ به بعد و با تشدید تحریم‌ها، این وابستگی به یک نقطه ضعف جدی تبدیل شد. افقه افزود: اقتصاد ما برای تولید، نیاز ارزی دارد؛ زیرا حدود ۸۰ درصد از واردات کشور، کالاهای واسطه‌ای یا سرمایه‌ای است که در فرآیند تولید به کار می‌رود. بنابراین تولید نیز بدون ارز امکان‌پذیر نیست.

او گفت: برای تأمین ارز، ناچار به صادرات هستیم. وقتی صادرات غیرنفتی قابل اتکایی نداریم، نفت به محور اصلی تأمین ارز تبدیل می‌شود. در چنین شرایطی، هر تحول سیاسی که به تضعیف روابط تجاری منجر شود، مستقیماً شاخص‌های اقتصادی و به‌ویژه بازار ارز را تحت تأثیر قرار می‌دهد. به نظر من، ریشه اصلی نوسانات اخیر، کمبود ارز است.

افقه ادامه داد: اگر بخشی از ادعا‌های فعلی درباره دلار را هم درست فرض کنیم، باز هم همه این اتفاقات در بستر کمبود ارز رخ می‌دهد. او تصریح کرد: نمی‌دانم بحث‌هایی که پیرامون بانک آینده مطرح می‌شود؛ واقعاً انجام شده یا نه، اما اگر هم تأثیری داشته باشد، باز دلیلش کمبود منابع ارزی بوده است.

او به تشدید تحریم‌ها در سال جاری اشاره کرد و افزود: علاوه بر تحریم‌ها، کشور با جنگ و اسنپ‌ک مواجه بود و همه این عوامل باعث شد که دریافت‌های ارزی کشور کم شود، نه مواردی که بایک زنجانی به آن اشاره کرده است. این کارشناس اقتصادی در ادامه تأکید کرد تا زمانی که تهدید به جنگ و نااطمینانی‌های سیاسی وجود داشته باشد، باید انتظار تداوم فشار افزایشی بر قیمت دلار را داشتند. باشم، این تهدیدها باعث خروج سرمایه از کشور شده، در نتیجه تقاضا برای ارز افزایش یافته است.

افقه افزود: باید توجه داشت بخش قابل توجهی از نیازهای کشور وارداتی است و همین موضوع تقاضای ارزی را تشدید می‌کند. تا زمانی که منابع ارزی کشور، یعنی درآمد حاصل از فروش نفت و سایر کالاه‌ا، به سه شرایط عادی بازنگردد، این روند افزایشی ادامه خواهد داشت. البته این روند ممکن است تحت تأثیر اظهار نظرها‌ی داخلی یا خارجی درباره آینده

تحریم‌ها و تجارت کشور، شدت و ضعف پیدا کند. افقه گفت: تنها عامل اقتصادی که می‌تواند در کوتاه‌مدت کمی از شتاب رشد قیمت دلار بکاهد، نقدینگی است. اما با توجه به ساختارهای موجود، دولت توان چندانی برای مهار جدی نقدینگی ندارد. بنابراین متأسفانه باید انتظار داشته باشیم که روند افزایشی قیمت دلار ادامه‌دار باشد، مگر اینکه تحریم‌ها کاهش یابد یا مشکلات سیاست خارجی کشور حل‌وفصل شود.